

Uchwała Nr 6/Kd/2026
Składu Orzekającego Nr 14
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Bydgoszczy
z dnia 16 stycznia 2026 roku

w sprawie wydania opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Kowalewo Pomorskie w latach 2026-2045

Działając na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 7), art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.) oraz Zarządzenia Nr 9/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy z dnia 6 sierpnia 2025 r. w sprawie wyznaczenia składów orzekających i zakresu ich działania,

Skład Orzekający w osobach :

Przewodniczący:

Aleksandra Kwiatkowska - *Członek Kolegium RIO*

Członkowie:

Robert Pawlicki - *Członek Kolegium RIO*

Edyta Nowek - *Członek Kolegium RIO*

opiniuje z zastrzeżeniami

prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Kowalewo Pomorskie w latach 2026-2045

Uzasadnienie

Na podstawie podjętej przez Radę Miejską Uchwały Nr XXV/156/25 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2026-2045 (dalej WPF) oraz Uchwały Nr XXV/157/25 w sprawie budżetu na 2026 rok, Skład Orzekający dokonał oceny prawidłowości wykazanej kwoty długu w roku 2026 i w latach następnych.

Z podjętej uchwały budżetowej wynika, że planowane na 2026 rok dochody wynoszą 89 831 778,86 zł, natomiast limit planowanych wydatków ustalono w kwocie 101 359 528,08 zł. Planowany deficyt budżetowy w wysokości 11 527 749,22 zł. sfinansowany zostanie przychodami z tytułu nowo zaciąganych zobowiązań.

W roku 2026 Gmina planuje nadwyżkę operacyjną w wysokości 186 790,75 zł, przy czym należy wskazać, że w latach 2023-2025 Jednostka na koniec roku generowała wydatki bieżące wyższe od dochodów bieżących, tym samym osiągała deficyt operacyjny, który kształtował się na poziomie:

- rok 2023 – „-”, 2 639 588,22 zł;
- rok 2024 – „-”, 4 922 164,02 zł;
- rok 2025 – „-”, 4 228 279,00 zł. (wg planu na 18.12.2025 r.).

W związku z powyższym realizacja budżetu roku 2026 będzie wymagała niezwykle uważnego monitorowania dochodów i wydatków (w szczególności wydatków bieżących) oraz dużej dyscypliny finansowej, gdyż nadwyżka operacyjna ma istotny wpływ na spełnienie relacji, o której mowa w art. 243 uofp.

Wieloletnią prognozę finansową, łącznie z prognozą kwoty długu uchwalono na lata 2026-2045. W wykazanej w WPF prognozowanej kwocie zadłużenia uwzględniono dług z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz planowanych do zaciągnięcia w latach 2026-2027 zobowiązań. Prognozowana kwota długu na koniec 2026 roku wyniesie 74 267 299,15 zł, tj. 82,7% planowanych na ten rok dochodów. Jako źródło spłaty długu w latach 2026-2027 zaplanowano nowo zaciągane zobowiązania, a od roku 2028 wskazano planowaną na te lata nadwyżkę budżetową.

Podstawowe dane w zakresie kształtowania się długu na koniec 2026 r., z uwzględnieniem informacji o liczbie mieszkańców Gminy wg GUS, przedstawia poniższa tabela:

Liczba mieszkańców wg stanu na 30.06.2025 r.*	11 140
Planowane dochody ogółem	89 831 779 zł
Planowane dochody własne	64 907 012 zł
Przewidywana kwota długu w roku 2025	62 739 550 zł
Planowana kwota długu na koniec 2026 r.	74 267 299 zł
Planowany wzrost kwoty długu względem roku 2025	11 527 749 zł
Kwota planowanego długu w przeliczeniu na mieszkańca	6 667 zł
Kwota planowanego długu w relacji do dochodów ogółem	82,7%
Kwota planowanego długu w relacji do dochodów własnych	114,4%
Przewidywane wydatki na obsługę długu publicznego	3 734 287 zł

*Na podstawie danych ujętych w WPF, w tym dotyczących relacji, o której mowa w art. 243 uofp, Skład Orzekający stwierdza, że w latach 2026-2028 powyższa relacja **nie zostaje spełniona**. Dopuszczalny limit spłaty, obliczony dla roku:*

- 2026 w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy wynosi odpowiednio 7,30% przy relacji spłaty zobowiązań wynoszącej 6,09% - **niezachowanie relacji wynosi 1,21%**;
- 2027 w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy wynosi odpowiednio 6,59% przy relacji spłaty zobowiązań wynoszącej 4,54% - **niezachowanie relacji wynosi 2,05%**;
- 2028 w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy wynosi odpowiednio 6,37% przy relacji spłaty zobowiązań wynoszącej 5,09% - **niezachowanie relacji wynosi 1,28%**.

Skład Orzekający wyraża ponadto zastrzeżenie iż w latach 2029-2030 relacja określająca limit spłaty zadłużenia zgodnie z art. 243 ustawy, obliczona w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy, jest bliska granicy spełnienia. Dopuszczalny wskaźnik spłaty

- dla roku 2029 wynosi 5,45%, przy wskaźniku planowanej spłaty wynoszącym 5,71% (**różnica 0,26%**);
- dla roku 2030 wynosi 6,89% przy wskaźniku planowanej spłaty wynoszącym 7,50% (**różnica 0,61%**).

Zgodnie z art. 296c ust. 1 uofp w latach 2024-2029 relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1, może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100 % planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Mając na względzie powyższe, Skład Orzekający ustalił, że kwota długu Gminy Kowalewo Pomorskie obliczona w oparciu o wyżej wskazany przepis wyniesie:

- w roku 2026 – 95,8%;
- w roku 2027 - 95,2%;
- w roku 2028 – 87,0%,

Tym samym, należy stwierdzić, że w latach w których nie zostaje spełniona relacja z art. 243 uofp kwota długu nie przekracza 100,0% tej relacji, jednak zbliża się do dopuszczonej przez ustawodawcę granicy. Jednostka jest uprawniona do uchwalenia tak skonstruowanego budżetu wyłącznie z uwagi na aktualnie obowiązujące reguły luzujące w zakresie spełniania ustawowych wskaźników.

Ponadto Skład Orzekający zauważa, że przy tak wysokim zadłużeniu oraz planowaniu nowo zaciąganych zobowiązań, istnieje wysokie ryzyko nie spełnienia norm wynikających z przepisu art. 296c uofp, co skutkować będzie koniecznością opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego, stosownie do przepisu art. 240a uofp.

Skład Orzekający, na podstawie art. 296c ust. 3 uofp., wydając niniejszą opinię ocenił również wpływ niezachowania relacji wynikających z art. 243 na realizację zadań publicznych. Dokonując analizy danych wynikających ze sprawozdań budżetowych oraz

sprawozdań w zakresie operacji finansowych Gminy Kowalewo Pomorskie wg stanu na koniec III kwartału 2025 r., w tym przede wszystkim mając na uwadze brak zobowiązań wymagalnych, planowaną od roku 2026 nadwyżkę operacyjną budżetu, Skład Orzekający ocenił, że na dzień opiniowania WPF niezachowanie w latach 2026-2028 relacji, wynikającej z art. 243 uofp., nie stanowi istotnego ryzyka dla realizacji zadań publicznych Gminy.

Biorąc powyższe pod uwagę, Skład Orzekający zwraca uwagę na konieczność analizy wydatków bieżących zarówno w zakresie ich planowania, jak i monitorowania ich wykonania. Należy podkreślić, że kategoria wydatków bieżących jest jednym z czynników, które mają istotny wpływ również na wskaźnik określony przepisem art. 243 ustawy. Wykonanie deficytu operacyjnego jest niekorzystne dla jednostki samorządu terytorialnego i może świadczyć o jej trudnościach w zakresie zbilansowania podstawowej działalności. Skład Orzekający przypomina, że zdolność do wypracowania nadwyżki operacyjnej oraz wielkość tej nadwyżki decydują o możliwościach finansowych jednostki, w tym dotyczących realizacji przyjętych zadań inwestycyjnych oraz spłaty zadłużenia.

Skład Orzekający informuje, że niniejsza ocena została wydana przy założeniu:

- 1. realizacji dochodów zaplanowanych w budżecie oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy,*
- 2. utrzymania planowanego poziomu wydatków,*
- 3. osiągnięcia w poszczególnych latach zakładanej nadwyżki operacyjnej, tj. nadwyżki dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi.*

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji uchwały.

Pouczenie:

Od niniejszej uchwały Składu Orzekającego przysługuje odwołanie do pełnego składu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Aleksandra Kwiatkowska
Członek Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Bydgoszczy